

แนวทางการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบเพื่อประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2

วิวัฒน์ สุขสมศักดิ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

พฤศจิกายน 2548

ISBN 974-429-344-6

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

THE GUIDELINE OF SCHOOL SYSTEM DEVELOPMENT FOR EDUCATIONAL
QUALITY ASSURANCE IN SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF
PHRANAKHON SI AYUTTHAYA EDUCATIONAL
AREA 1 AND 2

WIWAT SUKSOMSAK

A Thesis Submitted in Partial Fulfilment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Educational Administration
Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

November 2005

ISBN 974-429-344-6

Copyright by Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University All Right Reserved

หัวข้อวิทยานิพนธ์	แนวทางการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2	
โดย	นายวิวัฒน์ สุขสมศักดิ์	
สาขา	การบริหารการศึกษา	
คณะกรรมการควบคุม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ อุลิต	ประธานกรรมการ
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจริญ แสนภักดี	กรรมการ

คณะกรรมาการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพโรจน์ อภินันท์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจริญ แสนภักดี)

.....กรรมการบริหารหลักสูตร
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมพร แผลงภู)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(นายเสนอ บุญชะคงรัตน์)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

.....รักษาการในตำแหน่งคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.อมรรัตน์ สมนั่นเสียง)

พฤษจิกายน พ.ศ. 2548

วิวัฒน์ สุขสมศักดิ์. (2548). แนวทางการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา
ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2.
วิทยานิพนธ์ ก.ม. (การบริหารการศึกษา). พระนครศรีอยุธยา : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. คณะกรรมการควบคุม :
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ อุกิต, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจริญ แสนภักดี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาแนวทาง ความเหมาะสมและความเป็นไปได้
ของแนวทางการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในขั้นศึกษากวามเหมาะสม
ของแนวทาง ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 17 คน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล
คือ ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยอินเตอร์ควอทล์ และกลุ่มตัวอย่างขั้นศึกษากวามเป็นไปได้ของแนวทาง
ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 284 คน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน และ t-test ผลการวิจัยมีดังนี้

1. การศึกษาแนวทางการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาใน
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขต 2 พบว่า แนวทาง
ประกอบด้วยหลักการและ องค์ประกอบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบเพื่อการประกันคุณภาพ
การศึกษา ได้แก่ การบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้ การพัฒนาครูและบุคลากร และการประกัน
คุณภาพการศึกษา

2. การศึกษาความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบเพื่อการประกันคุณภาพ
การศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2
ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา พบว่า แนวทางมีความเหมาะสม

3. การศึกษาความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบเพื่อการประกัน
คุณภาพการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ
เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา
เขต 1 และ เขต 2 พบว่า แนวทางมีความเป็นไปได้มาก

Wiwat Suksomsak. (2005). **The Guideline of School System Development for Educational Quality Assurance in Schools under the Office of Phranakhon Si Ayutthaya Educational Area 1 and 2.** Master Thesis, M.Ed. (Educational Administration).

Phranakhon Si Ayutthaya : Graduate School, Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University.

Advisory Committee : Assistant Professor Dr. Phairoj Ulit,

Assistant Professor Dr. Charoen Saenphakdee.

ABSTRACT

The purpose of the research was to investigate the guideline, its suitability and feasibility of the guideline of school system development for educational quality assurance in schools under the Office of Phranakhon Si Ayutthaya Educational Area 1 and 2. The samples used in studying suitability of the guideline consisted of 17 educational administration experts. Statistical analysis was performed by median and inter-quartile. The samples used in examining the feasibility of the guideline consisted of 284 school administrators. Statistical analysis was performed in terms of percentage, arithmetic mean, standard deviation, and t-test.

The findings indicated the following:

1. The guideline of school system development for educational quality assurance in schools under the Office of Phranakhon Si Ayutthaya Educational Area 1 and 2 consisted of the principles and factors of the guideline of school system development for educational quality assurance, including governance, learning management, instructors and human resources development, and educational quality assurance.

2. The guideline of school system development for educational quality assurance in schools under the Office of Phranakhon Si Ayutthaya Educational Area 1 and 2 viewed by the educational administration experts was found suitable.

3. The guideline of school system development for educational quality assurance in schools under the Office of Phranakhon Si Ayutthaya Educational Area 1 and 2 viewed by the school administrators was found highly feasible.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความรู้ความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ อุทิศ ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจริญ แสนศักดิ์ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่ช่วยให้คำปรึกษาแนะนำ และปรับปรุงแก้ไขตลอดระยะเวลาของการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบแก้ไขแบบสอบถามและให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์

ขอขอบพระคุณผู้บริหาร โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ทุกท่านที่สละเวลาตอบแบบสอบถาม

ขอขอบพระคุณ จิระเดช หาชนะณี และเพ็ญพรรณ กริ่งไกร ที่ช่วยในการค้นหาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และคอยให้คำปรึกษาแนะนำในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นอย่างดี

สุดท้าย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดามารดา ที่ให้การส่งเสริมสนับสนุนด้านการศึกษารรษาและบุตร คอยให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือด้านการค้นคว้าแก่ผู้วิจัยตลอดมา

วิวัฒน์ สุขสมศักดิ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ซ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพประกอบ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	6
คำถามการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	6
ตัวแปรที่ศึกษา.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ.....	11
แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา.....	13
แนวทางการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา.....	16
หลักการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา.....	16
องค์ประกอบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา.....	19
นโยบายการจัดการศึกษา.....	41
การจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	
พระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขต 2.....	46

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
2(ต่อ)	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	49
	งานวิจัยในประเทศ.....	49
	งานวิจัยต่างประเทศ.....	50
	สรุปแนวคิดและหลักการที่นำไปสู่การกำหนดแนวทางการพัฒนาโรงเรียน โรงเรียนทั้งระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา.....	51
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	54
	ขั้นเตรียมการ.....	54
	ขั้นการพัฒนาแนวทาง.....	54
	ขั้นตรวจสอบร่างแนวทาง.....	54
	ขั้นศึกษาความเหมาะสม.....	55
	ขั้นศึกษาความเป็นไปได้.....	57
	ขั้นสรุปผล.....	60
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
	ศึกษาแนวทางการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา....	62
	ศึกษาความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบเพื่อการประกัน คุณภาพการศึกษา.....	62
	ศึกษาความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบเพื่อการประกัน คุณภาพการศึกษา.....	63
5	สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	84
	ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	84
	วิธีดำเนินการวิจัย.....	84
	สรุปผลการวิจัย.....	86
	การอภิปรายผล.....	90
	ข้อเสนอแนะ.....	98

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม.....	100
ภาคผนวก.....	106
ภาคผนวก ก	107
ภาคผนวก ข	125
ภาคผนวก ค	134
ภาคผนวก ง	143
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	145

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 การเปรียบเทียบสถานศึกษาที่มีระบบประกันคุณภาพกับสถานศึกษาที่ไม่มีระบบประกันคุณภาพ.....	14
2 การสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับหลักการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบและการพัฒนาโรงเรียนเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา.....	18
3 การสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา.....	21
4 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษา.....	58
5 จำนวนและร้อยละของผู้เชี่ยวชาญจำแนกตามสถานภาพส่วนตัว.....	64
6 ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยอินเตอร์ควอไทล์ ของคะแนนความเหมาะสมของแนวทางพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์ที่กำหนด $Mdn. \geq 3.50$ และ $I.R. \leq 2.00$	65
7 ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยอินเตอร์ควอไทล์ ของคะแนนความเหมาะสมของหลักการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์ที่กำหนด $Mdn. \geq 3.50$ และ $I.R. \leq 2.00$	66
8 ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยอินเตอร์ควอไทล์ ของคะแนนความเหมาะสมขององค์ประกอบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาด้านการบริหารจัดการตามเกณฑ์ที่กำหนด $Mdn. \geq 3.50$ และ $I.R. \leq 2.00$	67
9 ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยอินเตอร์ควอไทล์ ของคะแนนความเหมาะสมขององค์ประกอบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาด้านการจัดการเรียนรู้ตามเกณฑ์ที่กำหนด $Mdn. \geq 3.50$ และ $I.R. \leq 2.00$	68
10 ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยอินเตอร์ควอไทล์ ของคะแนนความเหมาะสมขององค์ประกอบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาด้านการพัฒนารูและบุคลากรตามเกณฑ์ที่กำหนด $Mdn. \geq 3.50$ และ $I.R. \leq 2.00$	69
11 ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยอินเตอร์ควอไทล์ ของคะแนนความเหมาะสมขององค์ประกอบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาด้านการประกันคุณภาพภายใน ตามเกณฑ์ที่กำหนด $Mdn. \geq 3.50$ และ $I.R. \leq 2.00$	70

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

- 12 ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยอินเตอร์ควอต์สูงๆ ของคะแนนความเหมาะสมของแนวทาง
การพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาด้านการประกัน
คุณภาพภายนอก ตามเกณฑ์ที่กำหนด $Mdn. \geq 3.50$ และ $I.R. \leq 2.00$ 71
- 13 คะแนนเฉลี่ย (Mean) ความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ
เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา..... 72
- 14 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตามสถานภาพส่วนตัว..... 73
- 15 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนความเป็นไปได้
ของแนวทางการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา
และค่า t ในการทดสอบความเหมาะสมตามเกณฑ์ที่กำหนด ($\mu \geq 3.50$)..... 74
- 16 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนความเป็นไปได้
ของหลักการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา
และค่า t ในการทดสอบความเหมาะสมตามเกณฑ์ที่กำหนด ($\mu \geq 3.50$)..... 75
- 17 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนความเป็นไปได้
ขององค์ประกอบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบเพื่อการประกันคุณภาพ
การศึกษาด้านการบริหารจัดการ และค่า t ในการทดสอบความเหมาะสม
ตามเกณฑ์ที่กำหนด ($\mu \geq 3.50$)..... 76
- 18 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนความเป็นไปได้
ขององค์ประกอบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบเพื่อการประกันคุณภาพ
การศึกษาด้านการจัดการเรียนรู้ และค่า t ในการทดสอบความเหมาะสม
ตามเกณฑ์ที่กำหนด ($\mu \geq 3.50$)..... 77
- 19 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนความเป็นไปได้
ขององค์ประกอบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบเพื่อการประกันคุณภาพ
การศึกษาด้านการพัฒนาครูและบุคลากร และค่า t ในการทดสอบ
ความเหมาะสมตามเกณฑ์ที่กำหนด ($\mu \geq 3.50$)..... 78

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

- 20 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนความเป็นไปได้
ขององค์ประกอบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบเพื่อการประกันคุณภาพ
การศึกษาด้านการประกันคุณภาพภายใน และค่า t ในการทดสอบ
ความเหมาะสมตามเกณฑ์ที่กำหนด ($\mu \geq 3.50$)..... 79
- 21 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนความเป็นไปได้
ขององค์ประกอบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบเพื่อการประกันคุณภาพ
การศึกษาด้านการประกันคุณภาพภายนอก และค่า t ในการทดสอบสม
ความเหมาะสมตามเกณฑ์ที่กำหนด ($\mu \geq 3.50$)..... 80

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	10
2 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	61
3 แผนภาพแนวทางการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา.....	89